

ที่ กษ ๒๖๐๕/๒๐๔๕

สวค. 367
วันที่ 19 ต.ค. 59
เวลา 09.50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส21893
รับที่ : ๑16505/59
วันที่ : 19 ต.ค. 59 เวลา : 9:34

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ร่างหนังสือความตกลงว่าด้วยการดำเนินโครงการการใช้สารสนเทศจากดาวเทียมและการประกันภัยพืชผลเพื่อเศรษฐกิจยุคใหม่ ระยะที่ ๒ (RIICE Phase II) ในประเทศไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๒. ข้อตกลงการดำเนินโครงการการใช้สารสนเทศจากดาวเทียมและการประกันภัยพืชผลเพื่อเศรษฐกิจยุคใหม่ (Remote Sensing Based Information and Insurance for Crops in Emerging Economy : RIICE) จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๓. รายงานการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ RIICE เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๔. ร่างหนังสือความตกลงว่าด้วยการความร่วมมือ ภายใต้โครงการ RIICE จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศส่วนที่ ๓๓ ที่ กต ๐๘๐๕/๖๑๒ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๑๐๐ ฉบับ
๖. สำเนาหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส ๐๐๐๕/๑๖๕๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ ฉบับ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอ เรื่อง ร่างหนังสือความตกลงว่าด้วยการดำเนินโครงการการใช้สารสนเทศจากดาวเทียมและการประกันภัยพืชผลเพื่อเศรษฐกิจยุคใหม่ ระยะที่ ๒ (Remote Sensing Based Information and Insurance for Crops in Emerging Economy : RIICE Phase II) ในประเทศไทย เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และมีข้อบทซึ่งอาจมีผลผูกพันในเชิงนโยบายต่อรัฐบาล ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (International Rice Research Institute : IRRI) ได้จัดทำโครงการการใช้สารสนเทศจากดาวเทียมและการประกันภัยพืชผลเพื่อเศรษฐกิจยุคใหม่ (Remote Sensing Based Information and Insurance for Crops in Emerging Economy : RIICE) ซึ่งกรมการข้าว และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ได้ลงนามความร่วมมือกับโครงการฯ เพื่อพัฒนาข้อมูลสารสนเทศจากดาวเทียมแบบ Synthetic Aperture Radar: SAR ในการประเมินผลผลิตข้าว จัดทำแผนที่ภูมิศาสตร์พื้นที่ปลูกข้าวและประเมินความเสียหายจากธรรมชาติในการผลิตข้าวของเกษตรกรระดับแปลงนาเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันภัยพืชผลในอนาคต ภายใต้การสนับสนุนการดำเนินงานจากรัฐบาลสมาพันธรัฐสวิสผ่านทาง IRRI ระยะที่ ๑ ดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

ถึงเดือน...

ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๘ วงเงิน ๓๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และระยะที่ ๒ กำหนดดำเนินการระหว่างปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ วงเงิน ๑๕๖,๓๑๓ เหรียญสหรัฐ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๒ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

๑) การดำเนินงานโครงการฯ ในระยะที่ ๑ กรมการข้าวเป็นผู้ประสานงานหลัก ดำเนินการศึกษา ในพื้นที่นำร่อง ๒ จังหวัด คือ จังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครราชสีมา โดยได้เปรียบเทียบผลของภาพถ่ายดาวเทียมกับการสำรวจรายแปลงพบว่าแผนที่และผลผลิตที่ประเมินได้มีความถูกต้องกว่าร้อยละ ๘๕ นอกจากนี้ ยังได้มีการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี SAR และการจัดทำแผนที่การผลิตข้าว ณ ประเทศไทย และสมาพันธ์รัฐสวิส รวมทั้งได้มีการเสนอผลดำเนินงานและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒) การดำเนินโครงการฯ ในระยะที่ ๒ กำหนดดำเนินการระหว่างปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ได้ร่วมกันจัดทำร่างข้อเสนอโครงการฯ เสนอต่อรัฐบาลสมาพันธ์รัฐสวิส ผ่านทาง Swiss Development Co-operation :SDC และ IRRI เพื่อขอทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ในระยะที่ ๒ ซึ่งรัฐบาลสมาพันธ์รัฐสวิสได้ยืนยันผ่านทาง SDC เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘ จะให้ทุนสนับสนุนการดำเนินโครงการ RIICE ในระยะที่ ๒ วงเงิน ๑๕๖,๓๑๓ เหรียญสหรัฐ โดยดำเนินโครงการในประเทศไทยตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๘ ถึงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ แต่เนื่องจากการดำเนินโครงการ RIICE ระยะที่ ๒ ต้องพิจารณาผลการศึกษาในพื้นที่ต่างๆ ครอบคลุมพื้นที่ในประเทศมากขึ้น และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลหลายหน่วยงาน จึงต้องมีการจัดทำร่างหนังสือความตกลง (Letter of Agreement) ระหว่าง IRRI กรมการข้าว สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) กรมส่งเสริมการเกษตร และบริษัท sarmap SA ซึ่งเป็นบริษัทซอฟต์แวร์ ด้านการประมวลผลจากภาพถ่ายดาวเทียมของสมาพันธ์รัฐสวิส รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากการจัดทำหนังสือความตกลงระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะข้อตกลงกับ IRRI ซึ่งมีสถานะเป็นองค์กรระหว่างประเทศ มีข้อบทที่อาจมีผลผูกพันเชิงนโยบายต่อรัฐบาล อาทิ ข้อ ๑ ของร่างหนังสือความตกลง กำหนดขอบเขตของกิจกรรมที่ทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการ เช่น การกำหนดผู้ประสานงานโครงการ การคัดเลือกพื้นที่เฝ้าติดตาม การดำเนินงานเฝ้าติดตามพื้นที่ และให้ข้อมูลการเฝ้าติดตามแก่โครงการ ประกอบกับเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงต้องดำเนินการตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ ดังนั้น จึงต้องเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เนื่องจากโครงการ RIICE ในระยะที่ ๒ ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาพถ่ายทางดาวเทียม การสำรวจพื้นที่จริง การดำเนินการจึงต้องสอดคล้องกับฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรัง ซึ่งจะเริ่มฤดูเพาะปลูกในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙ ประกอบกับรัฐบาลสมาพันธ์รัฐสวิส ต้องการส่งเงินงบประมาณสนับสนุนเมื่อได้รับการตอบรับจากรัฐบาลไทยเพื่อดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๐ จึงจำเป็นต้องใช้หนังสือความตกลงไปยืนยันการดำเนินงานกับรัฐบาลสมาพันธ์รัฐสวิส และหน่วยงานรับผิดชอบโครงการสามารถดำเนินโครงการได้แล้วเสร็จตามแผนที่กำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างหนังสือความตกลงโดยเร็ว

๔. สำคัญ ข้อยกเว้น และข้อกฎหมาย

๔.๑ สำคัญข้อยกเว้นการดำเนินงานโครงการ RIICE ในระยะที่ ๒

การวิจัยด้านภาพถ่ายทางดาวเทียม ได้เริ่มดำเนินการอย่างแพร่หลายในประเทศไทย โดยมีผลงานวิจัยที่สำคัญ อาทิ การจัดเขตศักยภาพการปลูกพืช การใช้ภาพถ่ายผ่านดาวเทียมเพื่อประเมินผลกระทบจากสภาวะ

ภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง สำหรับโครงการ RIICE เป็นการประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียมระบบ SAR ซึ่งสามารถลดข้อจำกัดด้านสภาพอากาศในการเก็บข้อมูลจากดาวเทียม สำหรับโครงการ RIICE ในระยะที่ ๒ เป็นการจัดทำแผนที่การผลิตข้าวและประเมินความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ในการผลิตข้าวในฤดูนาปีในพื้นที่ ๒๐ จังหวัดของประเทศไทย ในพื้นที่ใช้ข้อมูลระยะไกลจากดาวเทียม Sentinel 1A ซึ่งเป็นดาวเทียมแบบ Synthetic Aperture Radar (SAR) ดวงล่าสุดของ European Space Agency ร่วมกับโปรแกรมแปลผล Mapscape-Rice และประเมินผลผลิตข้าวในระดับอำเภอจำลอง ORYZA 2000 มีขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ได้แก่ จัดหาข้อมูลระยะไกลจากดาวเทียมแปลภาพและจัดทำแผนที่ ติดตามสภาพจริงในแปลงนาและเจริญเติบโตของข้าวในพื้นที่เป้าหมาย ประเมินและพยากรณ์ผลผลิตโดยใช้แบบจำลอง ตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่เพาะปลูกกับสภาพพื้นที่จริง และจัดการด้านไอทีและฐานข้อมูล เป็นต้น

๔.๒ สารสำคัญของร่างหนังสือความตกลงว่าด้วยการดำเนินโครงการ RIICE ระยะที่ ๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมการข้าว และกรมส่งเสริมการเกษตร ได้หารือร่วมกับ IRRI สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) จัดทำร่างหนังสือความตกลงการดำเนินโครงการ RIICE Phase II ในประเทศไทย สรุปโดยสังเขป ดังนี้

ข้อ ๑ ขอบเขตของกิจกรรม ประกอบด้วย ๑) กิจกรรมที่หุ้นส่วนแต่ละฝ่ายดำเนินการ ได้แก่ IRRI กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และบริษัท sammap SA ๒) ตารางการส่งรายงานผลการศึกษาให้หน่วยงานผู้สนับสนุนทุนการวิจัย และ ๓) แผนการชำระเงินสนับสนุนงานวิจัยให้แก่หน่วยงานต่างๆ โดยกิจกรรมที่สำคัญคือต้องการจัดตั้งคณะทำงานผู้ประสานงานโครงการ คัดเลือกพื้นที่ ควบคุมคุณภาพข้อมูล ฯลฯ

ข้อ ๒ การดำเนินการตามข้อตกลง แต่ละฝ่ายจะตั้งคณะกรรมการร่วมกัน และจะประชุมในประเทศไทยทุกปี

ข้อ ๓ ความพร้อมของทรัพยากร กิจกรรมความร่วมมือจะขึ้นกับเงินทุนที่มีอยู่ แต่ละฝ่ายจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายของตนเอง

ข้อ ๔ ทรัพย์สินทางปัญญา แต่ละฝ่ายมีสิทธิ์ใช้วัสดุเพื่อการวิจัยที่ไม่ใช่วัตถุประสงค์เพื่อการค้า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญาจะอยู่ภายใต้หลักการและแนวทางในการบริหารทรัพย์สินฯ ของ CGIAR

ข้อ ๕ ข้อมูลอันเป็นความลับ โดยข้อมูลอันเป็นความลับจะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในอาณาเขตของรัฐของคู่สัญญาแต่ละฝ่าย

ข้อ ๖ การสละสิทธิ์ความรับผิดชอบ โดยคู่สัญญาอีกฝ่ายจะไม่รับผิดชอบในกรณี การบาดเจ็บหรือเสียชีวิตที่เกิดจากความประมาทของลูกจ้างของแต่ละหน่วยงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแต่ละหน่วยงาน

ข้อ ๗ การเริ่มมีผลบังคับใช้และการยกเลิกข้อตกลง โดยจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ทุกฝ่ายลงนาม และจะยังมีผลบังคับใช้ต่อไปจนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ โดยขึ้นอยู่กับเงินทุนที่มีอยู่ การยกเลิกข้อตกลง ๓ เดือนก่อนวันที่ข้อตกลงสิ้นสุดลง

๕. ความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดส่งร่างหนังสือความตกลงให้กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว ซึ่งมีข้อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ กระทรวงการต่างประเทศ ไม่มีข้อขัดข้องด้านสารัตถะโดยรวม หากเจ้าของเรื่องพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ตามกฎหมาย ขอบเขตของอำนาจหน้าที่ ระเบียบและข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ร่างหนังสือความตกลงเป็นข้อตกลงที่จัดทำขึ้นเพื่อดำเนินโครงการ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์หนังสือความตกลงตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญฯ รวมทั้งไม่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์

ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ และหนังสือความตกลงเป็นการจัดทำข้อตกลงกับ IRRI ซึ่งมีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ และมีข้อบทที่อาจมีผลผูกพันเชิงนโยบายต่อรัฐบาล จึงควรพิจารณาเสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๕.๒ สำนักงานอัยการสูงสุด ไม่มีข้อขัดข้องกับการร่วมลงนามในร่างหนังสือความตกลงดังกล่าว โดยไม่มีความเห็นใดเพิ่มเติม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖

๖. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการดำเนินโครงการ ดังนี้

๖.๑ ได้รับองค์ความรู้จากสถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ และหุ้นส่วนความร่วมมืออื่นๆ เป็นการต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาข้าวของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านภูมิสารสนเทศด้านการเกษตรและสามารถนำไปถ่ายทอดสู่เจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงเกษตรกร เพื่อใช้ในการวางแผนนโยบายด้านการผลิต การวางแผนการเพาะปลูก ทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทย ทั้งโดยตรงจากการส่งออกข้าว และโดยอ้อมจากการลดความสูญเสียของผลผลิต รวมทั้งทำให้นักวิชาการของประเทศไทยมีโอกาสได้เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านข้าวให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ

๖.๒ สามารถนำข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศที่แม่นยำ ไปประกอบการกำหนดนโยบายการจัดการผลกระทบจากภัยพิบัติ เพื่อให้หน่วยงานความสะดวกในการวางแผนการดำเนินงานของภาครัฐ เช่น การประกันพืชผลของเกษตรกร การให้เงินช่วยเหลือเกษตรกร เป็นต้น

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการดังกล่าว เป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประมาณการผลผลิตทางการเกษตรหรือความเสียหายจากภัยพิบัติ จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างหนังสือความตกลงการดำเนินโครงการ RIICE Phase II ในประเทศไทย

๗.๒ เห็นชอบการลงนามในหนังสือความตกลงการดำเนินโครงการ RIICE Phase II ในประเทศไทย โดยมอบหมายให้อธิบดีกรมการข้าว ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) และอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้มีอำนาจในการลงนามในหนังสือความตกลงการดำเนินโครงการ RIICE Phase II ในประเทศไทย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมการข้าว

กองวิจัยและพัฒนาข้าว

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๖๙๒๗

โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๗๘๙๒